

SVADBENA TORTA

Blandin le Kale

Prevela
Gordana Breberina

■ Laguna ■

Naslov originala

Blandine Le Callet
UNE PIÈCE MONTÉE

Copyright ©

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Pjer-Andrea
Za naša tri čeda*

POLINA

Mislila je da nikada neće stići. Putovanje je bilo užasno. Ne sviđa joj se tatin novi auto, zbog mirisa kože. Umalo joj nije pozlilo. Ali čovek se posle nekog vremena navikne.

Roditelji su se neprestano svađali. Nije to bila neka velika svađa. To nikad nisu velike svađe. Tek pokoja reč, poneka rečenica, bez vike. Trajalo je satima, zapravo celim putem. Nije ona glupa, zna da je svađa počela mnogo pre nego što su krenuli iz Soa. Može se reći da traje već nekoliko nedelja, možda čak meseci.

Povremeno se pretvaraju da nisu u svađi: odlaze u park u porodičnu šetnju. Ta dva sata tata se igra s njima, a mama fotografiše. Glasno se smeju, veseli su. Misle kako je to dovoljno da ona ništa ne shvati. Ali greše: ona nije glupa.

Ona je lepo vaspitana. Uvek treba slušati odrasle, pošto oni znaju šta je dobro. Ponekad joj to teško pada, čini joj se kako je teraju da radi nevažne stvari. Ali ima poverenja u njih: odrasli su uvek u pravu. Sluša ih bez pogovora. Prvo

zato što želi da ugodi mami, koja se mnogo ljuti kad su deca nepodnošljiva. Ali još više zato što ne voli da obraćaju pažnju na nju, htela bi da zaborave na nju dok sedi u svom kutku. Mnogo je lakše biti devojčica koja ne pravi probleme: uvek su zadovoljni njom i ostavljaju je na miru.

Maločas se šćućurila na zadnjem sedištu: čekala je da je prođe želja za povraćanjem i slušala je svađu roditelja pretvarajući se da spava. Zna da tata ima puno briga, da mnogo radi zato što ima gomilu obaveza. Zato često nije kod kuće. Ali ona ima sreće što njen tata zarađuje novac. U svetu ima mnogo nesrećne dece. Neka čak nemaju šta da jedu; treba se setiti njih kad ne možemo da pojedemo svu govedinu u umaku od crnog vina koju su nam sipali u tanjir.

Danas je važan dan, zato što će prvi put biti u počasnoj povorci. U stvari, već je bila nekoliko puta, ali kao sasvim mala i ne seća se kako je bilo. Biće u počasnoj povorci zajedno sa Klemansom i Adrijanom i svom ostalom decom iz familije. A biće i mališana iz te druge familije. Ukupno njih dvanaestoro. Jednom je čula mamu kako kaže tati: „To je baš glupo!“, ali nije razumela zašto. Mama je kasnije promenila mišljenje i rekla da će sva ta deca oko mlade izgledati baš ljupko.

U crkvi će sedeti napred, bez roditelja, i zaista se raduje zbog toga. Iz prvog reda će dobro videti venčanje. Neće biti kao obično na misi: imaće toliko toga da gleda i uopšte joj neće biti dosadno, sigurna je u to. Uostalom, to nije obična misa, već venčanje. Sveštenik će verovatno govoriti neke

zanimljive stvari. Zaklinje se da će pažljivo slušati, barem na početku.

Za venčanje će obući lepu ružičastu haljinicu s vezom na grudima i nove sandale. Veoma je ponosna na svoju garderobu. Mama joj je sinoć isekla kosu da bi joj „paž frizura bila potpuno ravna“ i jutros, kad se pogledala u ogledalo pred sam polazak, pomislila je kako je lepa.

S njima će biti i jedna devojčica koja ima neku neizlečivu bolest čudnog naziva. Mama joj je to rekla. Moguće je da će im izgledati prilično ružno i možda će se loše ponašati tokom mise. Ali to nije njena krivica, to je zbog bolesti. Treba da budu ljubazni i ne smeju da komentarišu. Ta devojčica je potpuno ista kao druga deca.

Već nekoliko dana misli na tu devojčicu. Ona je „potpuno ista kao druga deca“, ali mama je to toliko puta ponovila da Polina naslućuje kako je ona umnogome drugačija. Kopka je pomisao da će na venčanju možda stajati jedna pored druge. Od čega je bolesna? Zašto će se loše ponašati za vreme mise? Je li ružna zbog svoje bolesti? Ide li u školu? Uviđa, zapravo, da prisustvo te bolesne devojčice na venčanju povećava njeno nestrpljenje, njenu znatiželju, uzbuđenje, sreću zbog toga što je u počasnoj povorci.

Zaustavljaju se da ručaju u jednom restoranu s nacionalnim specijalitetima. Ona obično voli da ide u restoran, ali sada bi radije jela na nekom parkingu na autoputu gde bi mogla da trči i malo se poigra. Bilo joj je teško da mirno sedi na stolici čitav sat. Tata ju je čak ukorio zato što nije stavila ruke na sto, sa obe strane tanjira:

„Nadam se da ćeš se večeras lepše ponašati nego sad. Ne bih voleo da kažu kako su mi deca nevaspitana!“

Sigurno će se večeras savršeno ponašati za stolom, onako kako su je naučili. I biće dobar primer Adrijanu.

Sa uživanjem jede šniclu i pomfrit iz „jelovnika za decu“, ali odlučuje da sladoled od vanile i jagode prepusti mlađem bratu.

„Baš lepo što si dala sladoled Adrijanu, to je vrlo velikušku s tvoje strane.“

A ona misli pre svega na miris kože u autu koji je ostao na suncu i oseća kako joj se želudac prevrće. Tata neće biti srećan ako se isprovraća u novim kolima. Osim toga, mogla bi da isprlja svećanu odeću. Zato se radije odriče deserta.

Posle ručka mama ih sve troje odvodi u toalet da piške i umiju se. Na parking u ih presvlači. Kad nastave put, na sebi ima lepu ružičastu haljinicu, bele sandale i slatke šnalice kupljene za tu priliku.

Sad joj se zaista žuri da što pre stignu. Mama im saopštava da nije ostalo još mnogo, ali to zapravo traje duže nego što su predvideli, pošto je tata na kraju promašio put. Beranžerin i Vensanov plan nije ni za šta. Zato je tata pogrešio. Mama vadi kartu i pažljivo je proučava kako bi pronašla put. Auto ubrzava i trese se.

Tata se nervira:

„Nećemo stići na vreme!“

Ona je užasnuta: „Ne! Ne!“ Suze joj naviru na oči pri pomisli da će propustiti događaj koji je tako dugo čekala. Moli se svom anđelu čuvaru da njeni roditelji pronađu put i da stignu na vreme na Beranžerino venčanje.

Njena molba je skoro istog trena uslišena. To znači da je njen anđeo čuvar tu, pored nje, u autu, iako nema mnogo mesta. Stigli su: vidi zvonik crkve. Tada se dešava katastrofa: Adrijan povraća. Klemansa se dere. Polina se uzdržava da ne uradi isto što i Adrijan. Srce joj lupa kao ludo. Prinosi ruku nosu i ustima, brzo pritiska dugme i spušta staklo. Obuzima je panika, pošto tata urla, Adrijan plače, sestra vrišti, a nju je strah da će se i ona isprovraćati. Roditelji viču; lepo se vidi da su besni jedno na drugo.

Brzo izlazi iz automobila, odjuri do drveća, zatvara oči i diše polako, duboko, kako bi isprala pluća. Ubrzo oseti svežinu hlada, čist vazduh. To nije isti onaj vazduh koji je jutros udisala u Sou, ili maločas na parking u restorana; pun je predivnih mirisa. To je verovatno normalno, pošto su pored crkve u kojoj će se održati venčanje. Bog je sigurno tu negde, zajedno sa Isusom, Marijom, anđelima čuvarima i svecima zaštitnicima. Sva ta nevidljiva bića daju vazduhu posebnu blagost i miris. Žmureći, udiše punim plućima sve dok joj se ne zavrti u glavi.

Tata je hvata za ruku i nežno odvlači u hlad. Vodi nju i Klemansu ka crkvi. Objašnjava im da će se on i mama zadržati malo napolju pošto treba da se pobrinu za Adrijana i očiste auto. Srećna je što ni njeni roditelji ni njen mlađi brat ne ulaze odmah u crkvu.

Adrijan je nervira. Ona uvek mora da mu bude uzor. Mora da ga nadgleda, pazi da se lepo ponaša kad su u gostima. Ako se ne ponaša lepo, nju grde: poverili su joj zadatak, a ona nije bila dovoljno pažljiva; nije opravdala njihovo poverenje. Mnogo voli svog mlađeg brata, ali sada

je srećna što ga se otarasila. Misli: može da predahne. Ni roditelji nisu tu. Utoliko bolje. Dosta joj je njihovih svađa. Sigurno bi nastavili i na venčanju. Čak i ako ih ne bi čula, znala bi da se i dalje svađaju negde pozadi, daleko iza nje, i to bi joj delimično pokvarilo uživanje. Ovako, bez njih i Adrijana, zna da će se predivno provesti.

U crkvi ima mnogo sveta, ljudi koje ne poznaje, ali i rodbine koju uglavnom mnogo voli. Svi su lepo obučeni. Loransa ih dočekuje na ulazu u crkvu. Ona je zadužena za decu iz počasne povorke. Daje im buketiće ruža i poljskog cveća, odvodi ih u prvi red i smešta na klupu.

Polina posmatra ostalu decu, traži pogledom bolesnu devojčicu, ali je ne vidi. Sedi uspravno, ne mrda. Pokušava da otera iz glave sve neprijatne utiske o putovanju. Crkva je majušna i izgleda kao da je zatrpana cvećem. Kad se malo duže žmuri, oseća se njegov miris u svežini kamenih zidova.

Neki glas je pita može li malo da se pomeri kako bi napravila mesta. To je neka gospođa koja drži za ruku devojčicu njenih godina, debeljuškastu i prilično ružnu. Sigurno je to bolesna devojčica koja će se loše ponašati na misi. Gospođa je pita:

„Može li Lisi da sedne pored tebe?“

„Da“, odgovara pomalo uplašeno.

Drago joj je što vidi devojčicu koja je probudila njenu znatiželju, a istovremeno je pomalo iznenađena zbog tog čudnog lica. Kad je pogleda, seti se majčinih reči. A šta ako se devojčica ne bude lepo ponašala na misi? Šta će se onda desiti? Možda će pomisliti da je i ona kriva zbog

toga. Možda će je grditi. Odjednom je užasno zabrinuta, volela bi da devojčica nestane, vrati se tamo odakle je došla, zajedno sa svojom mamom.

Gospođa kaže „hvala“ i okrene se ka ćerki:

„Mama će biti tamo.“

Pokazuje na klupu nekoliko redova iza njih.

„Ako hoćeš da pređeš kod mene za vreme mise, okreni se i daj mi znak. Ja ću doći po tebe. Ti ne mrđaj, je l' važi? Budi tiha. U protivnom, Vensan će biti nesrećan. Treba da budemo pristojni kako bismo ugodili Vensanu. Obećavaš?“

Devojčica kaže „da“ i nasmeje se. Glas joj je čudan i neprestano plazi jezik. Lepo se vidi da to ne radi u nameri da bude nepristojna, već zato što ne može da se obuzda. Kad isplazi jezik, malo istegne vrat, kao da hoće nešto da kaže, ali ne može.

Polina se oseća veoma nelagodno. Devojčica joj se smeška. I ona drži buket, koji pipka i prinosi nosu da bi pomirisala cveće. Polina se prisiljava da se osmehne kako bi bila učtiva. Devojčica je prilično grubo uhvati za ruku i stegne je.

„Srećna sam“, kaže. „Kako se zoveš?“

Govori vrlo glasno, promuklo. Polina tiho odgovara:

„Polina. Lepe su nam haljine, zar ne?“

„Da, baš smo lepe za Vensanovo venčanje.“

Smeškaju se. Polina se ne usuđuje da povuče ruku, koju devojčica neće da pusti. Neko vreme tako sede i razgledaju unutrašnjost crkve.

Sveštenik stoji za oltarom. Deluje strogo. Čeka da svi zauzmu svoja mesta. Sigurno će uskoro početi. Neki gospodin fotografiše decu koja će učestvovati u počasnoj povorci. Jedanaestoro ih je, sede u dva reda. Trebalo je da ih bude dvanaestoro, ali Adrijan još nije stigao. On ionako ne može da bude u povorci, pošto nema lepo odelo. Da bi neko dete bilo u povorci, mora da ima lepo odelo i ne sme da ga isprlja pre venčanja. Adrijan stvarno pravi gluposti. Toliko su mu puta ponovili kako ne sme da se isprlja.

Manju decu su stavili napred da bi se bolje videla na fotografijama. Loransa im prilazi. Obraća se gospodinu:

„Sačekajte!“

Naginje se ka devojčici sa širokim osmehom na usnama:

„Hodi, mila.“

Uzima je nežno za ruku i primorava da ustane. Kaže Ogistenu iz drugog reda da sedne pored Poline. Onda devojčicu smešta pozadi, na njegovo mesto.

„Ovde će ti biti dobro, mila.“

Polina šapuće:

„Ali, Loransa, odatle neće ništa videti!“

Loransa je čudno pogleda, a onda se okrene ka gospodinu koji fotografiše:

„Izvolite! Možete da nastavite!“

Ogisten je besan. Teraju ga da sedi pored sestre od strica, a njemu je bilo baš dobro u drugom redu sa Artirom i Gatjenom. Polina je zbunjena. Izgleda da je naljutila tetku. Bolje da je ćutala. Ali uopšte nije logično da stavi devojčicu iza visokog dečaka. Sigurno neće ništa videti. S druge

strane, pošto su sada razdvojene, možda će je izgrditi ako se devojčica ne bude lepo ponašala za vreme mise.

U crkvi su i muzičari. Dok ulaze mladenci, oni sviraju neki vrlo svečani marš. Vensan, Beranžerin verenik, stiže prvi, držeći pod ruku svoju majku, vrlo elegantnu gospođu sa slamnatim šeširom ukrašenim džinovskim cvetovima maka. Polina smatra da je Vensan veoma lep. Čak je pomalo zaljubljena u njega. On, naravno, ne može da se zaljubi u nju, pošto se ženi Beranžerom. Osim toga, ona je tek devojčica, na nju niko ne obraća pažnju, čak ni kada je naročito lepo obučena i očešljana, kao danas.

Nada se da će jednoga dana imati sreće da upozna nekog isto tako lepog momka. On će se zaljubiti u nju. Otići će od tate i mame i udaće se. Nikada se neće svađati sa svojim mužem. Oboje će imati dobar posao, mnogo obaveza, ali i dovoljno vremena da se bave svojom decom.

Onda ulazi Beranžera, držeći pod ruku dedu, i svi ustaju. Polina gotovo ne može da je prepozna ispod vela. Vidi da je to ona, ali izgleda joj nekako drugačije. Nikada je nije videla s takvom frizuricom i tako našminkanu. Beranžera je prelepa. U punđu su joj zadenuti ružičasti i beli cvetovi. Izgleda prekrasno, kao neka princeza ili vila.

Beranžera seda pored Vensana. Na nekoliko su metara od nje. Moći će da ih posmatra do mile volje tokom čitavog venčanja. Muzika ubrzo utihne i sveštenik iskorači ispred oltara. Poželi im dobrodošlicu i kaže da su danas svi srećni i da će se pred Bogom obaviti nešto vrlo važno. Ona ga pažljivo sluša dok posmatra svoju tetku, koja se tako čudesno preobrazila na dan svog venčanja.

U životu nije videla tako lepu haljinu. Ne može da odvoji pogled od čipke na gornjem delu venčanice. Trudi se da ne trepće dok gleda nežne cvetove isprepletane sa lišćem od svilenih niti. Onda zažmuri i pušta da joj pred očima igraju ti motivi, koji kao da su se prešampali na unutrašnju stranu njenih zatvorenih kapaka, pretvoreni u fluorescentnoplave pletenice, što se polako raspliću. Oduševljavaju je postojanost motiva – uprkos tome što žmuri – i njihovo lagano raspadanje. Pita se ima li to neke veze sa magičnim svojstvima same haljine. Toliko dugo, toliko uporno je piljila u njih da će ih, i pored njihove izuzetne složenosti, pamtiti čitavog života.

Kad ponovo otvori oči, princeza je i dalje tu, kao neko prikazanje u svetlosti pevnice. Njen veo pod sunčevim zracima blešti natprirodnim sjajem. Na potiljku joj se belasaju zlataste vlasi koje su pobegle iz punđe. Nikada nije videla ništa tako lepo, nežno, skladno. Stežući buketić u rukama, moli se da njeni roditelji prestanu da se svađaju, da se jednog dana uda za lepog momka, da miris kože nestane iz tatinog novog auta i da se taj dan nikada ne završi.

Suprotno onome što je sama sebi obećala, ne sluša pažljivo šta sveštenik priča. Zanima je, ali kao i obično, vrlo joj je teško da prati to mnoštvo nerazumljivih reči, čak i u molitvama koje zna napamet. Nisu joj sve objasnili, a ona nikada nije ništa pitala.

Čini joj se da sveštenik govori prebrzo, kao da žuri što pre da završi. To je čudi, pošto su sveštenici obično sporiji: i u pokretima i u govoru. Uostalom, misa zato i traje tako dugo. Kad bi malo požurili, lako bi mogli da je skrate za

jedno petnaest minuta. A ovaj kao da je sve to nekako smandrljao, kao da ne misli na ono što govori. Ali sigurno nije tako. Sveštenici uvek dobro obavljaju svoj posao, sa puno ozbiljnosti, pošto imaju veliku odgovornost. Nikada ne žure kako bi što pre završili. Sveštenici se nikada ne dosađuju za vreme mise. Sigurno je normalno što ovaj govori tako brzo. Ona ga ne poznaje, eto šta je. Nije navikla na njega. To je naprosto sveštenik koji brzo govori. Takav mu je stil.

Stigli su do trenutka koji ona najviše voli, koji čeka od početka: to je trenutak kada mladenci kažu „da“. Pita se ima li mladenaca koji se predomisle u poslednjem trenutku. Ako je neko na kraju rekao „ne“, sigurno su svi bili mnogo ljuti... Ali jasno se vidi da su Beranžera i Vensan iskreno zaljubljeni: oboje će reći „da“ i sve će biti u redu.

Glave im se približavaju kako bi pročitali rečenice zapisane u knjizi koju im je pružio sveštenik. Čuje kako njihovi glasovi odjekuju u pevnici i zlatastoj svetlosti.

„Beranžera, hoćeš li da mi budeš žena?“

„Da, hoću. A ti, Vensane, hoćeš li da mi budeš muž?“

„Da, hoću. Beranžera, uzimam te za ženu i obećavam ti da ću ti biti veran do kraja života.“

„Vensane, uzimam te za muža i obećavam ti da ću ti biti verna do kraja života.“

Te reči joj zvuče veoma lepo i zaista čudesno, pošto su dovoljne da se između njih stvori nevidljiva i neraskidiva veza. Divno je kad se ljudi venčavaju. Oseća da joj suze naviru na oči. Vidi kako svetluca prsten koji Vensan stavlja Beranžeri na prst.

Mladenci zajedno izgovaraju molitvu, a onda svi pevaju: *O, Gospode, idem k Tebi*. Loransa daje Ogistenu i Arturu po jednu korpicu za sakupljanje priloga. Ona bi baš volela da sakuplja priloge, ali normalno je da se to traži od starije dece. To je odgovoran zadatak. Treba paziti da svi ubace pare u korpicu, da niko ne ukrade ni novčić i da se sve to ne prospe. Ne zna da li bi ona to umela. Da li bi se usudila da kaže nešto ljudima koji ništa ne daju, da prijavi kradljivce? A šta ako bi ispustila korpicu? Zamišlja novčiće kako se uz zastrašujući zvuk kotrljaju u prolazu između klupa... Uostalom, prijatnije je sedeti ovde, slušati umirujuću muziku i zveckanje novčića koji se gomilaju u kopicama.

Posle kolekte, pevaju *Svet si ti, Gospode univerzuma i Hrist je došao*, a onda recituju *Očenaš*. Ona sve te reči izgovara ozbiljnije nego inače, usredsređujući se na svaku, jasno razdvajajući slogove i stežući buketic u rukama. Iza sebe čuje bolesnu devojčicu kako se moli, glasno i sa čudnim naglaskom.

Sveštenik prilazi oltaru i počinje da priprema sve što je potrebno za pričest. Njegovi pokreti nemaju svečanu sporost sa kojom otac Bonilije blagoslovi hleb i vino. Šake mu lete između pehara i flašica, nervozno pipkaju salvetu. Govori toliko brzo da se ona ipak pita je li to normalno.

U jednom trenutku sveštenik pogreši: kaže *Floran* umesto *Vensan*. U crkvi se začuje žagor. Vidi kako Beranžera naglo podiže glavu. Sveštenik opet pogreši. Onda Beranžera čudnim glasom vikne:

„Ne! Nije *Floran*, nego *Vensan*!“

Sveštenik sklopi ruke snebivajući se i dovrši rečenicu u kojoj je pogrešio, izgovorivši ovoga puta *Vensan*. Vidi da je Beranžera ponovo spustila glavu.

Tokom pričešća neka gospođa peva *Ave Marija*. Oseća se da se muči s najvišim tonovima, ali ipak zvuči vrlo lepo. Polina nema pravo da uzme hostiju, pošto nije obavila prvu pričest. Mora da sačeka još godinu dana. Prirediće slavlje i ona će dobiti mnogo poklona. Ona voli pričest, pošto to znači da je misa pri kraju. Na venčanjima je to zanimljiv trenutak: tada prodefiluju svi svatovi i čovek može lepo da vidi kako su obučeni. Očarana je šeširima, ešarpama, šalovima, haljinama, odelima i cipelama. Sve je raznobojno, bleštavo, tako različito od odeće koju odrasli obično nose. Nije mogla ni da pretpostavi da će jednoga dana sve svoje baba-tetke i svoju babu – te fine ali veoma stroge gospođe – videti obučene u tirkizno ili drečavoroze.

Posle pričešća ljudi u crkvi počinju da žagore. Uskoro će kraj. Uzbuđena je zbog pomisli da će izaći odatle. Naredni sati će biti predivni: fotografisaće je u njenoj lepoj haljini, igraće se u ogromnoj bašti, biće sladoleda i torti. Plesaće i kasno otići u krevet.

Kucnuo je čas da izađu iz crkve. Mama joj je sve objasnila: moraju da stanu u red, dvoje po dvoje, u skladu sa Loransinim uputstvima, i polako idu ispred mladenaca, u ritmu muzike. To je veoma lep trenutak, pošto će ih svi gledati i fotografisati.

Loransa kaže da postoji jedan problem: kako Adrijan ne može da bude u povorci – pošto je uprljao odelo – jedno dete je višak. Loransa deluje ozlojeđeno. Pokušava nešto

da smisli kako bi to rešila. Brzo ređa decu po visini, dvoje po dvoje. Na kraju nema nikoga ko bi stao pored bolesne devojčice. To je baš nezgodno, kaže Loransa. Jedno dete je suvišno. Polini srce počinje jako da kuca. Na tren pomisli kako njena tetka hoće da izbací bolesnu devojčicu iz povorke, ali odmah se postidi što je jednoj odrasloj osobi pripisala loše namere. Bilo bi krajnje ružno sprečiti devojčicu da ide u počasnoj povorci. Ne, to nije moguće. Loransa je uvek izuzetno fina prema deci. Postoji problem, to je tačno, i ona naprosto ne zna kako da ga reši. Ali ne uviđa kako bi mogla da povredi devojčicu.

Povorka je formirana, a devojčica ostaje po strani ne shvatajući šta se dešava. Loransa je drži za ruku.

„Ja hoću da idem pored te devojčice. Biće tužna ako ne bude u povorci!“, kaže Polina.

Loransa je gleda sa čudnim izrazom na licu i odgovori joj šapatom:

„Ne! Daj sestri ruku!“

Polina jasno vidi kako Loransa pokušava da bude neupadljiva. Gura decu da pođu, pošto će u protivnom svi shvatiti da postoji neki problem. Ali Polina ne želi da se to tako završi.

„Ne. Klemansa treba da stane napred sama, a ja ću držati devojčicu za ruku!“

Namerno govori prilično glasno kako bi je svi čuli i kako bi Loransa bila prinuđena da se predomisli. Odjednom su svi pogledi uprti u njih. Njena tetka stisne usne: „U redu.“ Onda pusti ruku bolesne devojčice, koja zauzme mesto u povorci, pored Poline.

Ona jasno vidi da Loransa nije zadovoljna, ali gotovo istog trena zaboravlja na incident. Revnosno korača kroz veliki prolaz u ritmu prijatne melodije. Otvorena vrata crkve iscrtavaju pravougaonik od bleštavog svetla. Devojčica ide pored nje. Odlično se ponašala tokom mise, mada je preglasno pevala i izgovarala molitve, ispuštajući neprijatne zvuke. Polina je srećna što je drži za ruku.

Napolju je već puno ljudi koji su brzo izašli kako bi mogli da ih fotografišu. Zaustavljaju se na vrhu stepenica. Loransa pomaže deci da se rasporede kako bi fotografije uspele. Kaže Polini da stane sa strane, a devojčicu stavlja malo iza nje. Bacaju cveće i pirinač. Vrlo je lepo. Svatovi izlaze na mala bočna vrata crkve i ona ubrzo ima utisak da je okružena ogromnom masom. Dugo stoje na suncu. Fotograf traži od njih da se smeše i gledaju ka njemu. Ona ispunjava sve njegove zahteve. Želi da fotografije uspeju i da ljudi vide koliko se divno provodi na ovom venčanju.

Posle slikanja pogledom traži roditelje u gomili. Ne sekira se što ih nema. Odlazi do fontane sa Klemansom i devojčicom. Uranjaju ruke u hladnu vodu. Devojčica stavlja unutra buket i on počinje polako da se okreće u svom papirnom omotu.

„To nije lepo!“, kaže Polina. „Kako ćeš sad da ga uzmeš?“

U tom trenutku pojavljuje se jedna ruka, uzima buket i trese ga iznad njihovih glava. Kapljice poput kiše padaju oko dece, koja vrište od radosti. To je devojčicina mama.

„Napravili ste divnu povorku i lepo ste se ponašali u crkvi. Čestitam!“

Polina oseća duboku zahvalnost. Uvek nam je drago kad nas hvale.

„Mogu li da fotografišem tebe i Lisi?“, pita je devojčicina mama.

Naravno da se Polina slaže. Drže se za ruke i gospođa ih fotografiše u njihovim lepim ružičastim haljinama, ispred fontane prekrivene penom.

Mari dotrčava do njih. Ima čudan šešir i tašnu u obliku kante za zalivanje. U naručju nosi Adrijana. Obaveštava ih da će ići njenim kolima, pošto su njihovi roditelji već otišli. Deca mnogo vole Mari zato što je zaista zabavna i jedina u porodici govori ružne reči u stilu „Kakvo je ovo sranje?“ ili „Gde ste, daveži!“. To mnogo nervira baku, tatu i sve ostale. Tata joj govori:

„Obavesti nas kad budeš odlučila da odrasteš!“

Mama je brani:

„Ostavi je na miru!“

Mama smatra da Mari ima „zlatno srce“. Ali ne dozvoljava im da koriste ružne reči koje ona govori. Polina je zaista srećna što će ići sa Mari. Uostalom, tako neće morati da se vozi u tatinom smrdljivom autu. Deca su veoma uzbuđena zbog toga što će uskoro početi svadba. Polina dobro zna kako deca ne smeju ništa da traže, ali sa Mari je drugačije. Kad su s njom, mogu da traže.

„Mari, može li Lisi da se vozi s nama?“

„Da! Da! Da!“, poviču Lisi i Klemansa uglas, skaćući u mestu.

Mari okleva, okreće se ka Lisinoj mami:

„Ja nemam ništa protiv. Ako se vi slažete...“

Gospođa izgleda pomalo iznenađeno. Vidi se da se premišlja. Devojčice i dalje skaču i viču:

„O da! Da! Ona ide s nama!“

„Znate“, dodaje Mari, „to je blizu, a ja sam vrlo oprezan vozač... Bilo bi šteta da ih odbijemo ako im to pričinjava toliko zadovoljstvo.“

Gospođa pristaje i Mari odvodi četvoro dece do automobila.

Oni obožavaju njen auto: star je i pomalo uljubljen. Unutra se ne oseća koža kao u tatinim kolima. Na instrument-tabli uvek stoji velika kutija bombona sa ukusom jagode i deca se dave u njima svaki put kad se voze s njom. Ali danas je to zabranjeno:

„S obzirom na sve ono što ćete strpati u sebe, ne morate još i njih da jedete.“

„Samo jednu!“, mole je i ona odmah popušta:

„Ali nemojte slučajno da zalepите jagodu na haljinu, pošto poznajem nekoga ko će me zadaviti ako se to desi!“

U normalnim okolnostima, Polina bi morala da se vozi napred, pošto je najstarija, ali hoće da sedi pozadi sa Lisi. Mari pristaje i Klemansa seda napred, ali to ne smeju da kažu mami, inače će im zabraniti za sva vremena da se voze s njom. Mari proverava jesu li svi dobro vezali sigurnosni pojas, a onda vikne:

„Polećemo!“

I krene. Polina se oseća neverovatno srećno dok se voze uskim drumom koji vodi do vodenice. Ipak, kao i obično, ne prijaju joj krivine.

Adrijan je tužan zato što nije mogao da sedi u prvom redu sa decom iz počasne povorke i slika se na izlazu iz crkve.

„Ma ne sekiraj se, mali moj! Još ćete se slikati u vodenici! Toliko da će ti se smučiti! Zamolićemo Beranžeru da se fotografiše samo s tobom. Samo vas dvoje, kao zaljubljeni par... Je l' važi? Hoćeš još jednu jagodu, mače moje?“

Adrijan šmrče. Hoće. Devojčice negoduju, kažu da to nije pravedno.

„Adrijan ima pravo na dodatnu bombonu pošto je već uprljao svoje odelo! A vi, kaćiperke, morate da se strpite do kolača.“

Dok prelaze poslednje kilometre, spustili su sva stakla i pevaju *Aleluja!* iz sveg glasa dok im vetar mrsi kosu. Mari je stvarno izuzetno simpatična.

U vodenici je predivno. Devojčice bi želele da otrče do drveća i valjaju se u travi. Ali moraju još da poziraju za fotografije. Polini je sve to već pomalo dosadno. Okupljaju svu decu u jednom uglu pored visokog drveća i rascvetalog grmlja. Opet je sa svojim rođacima i decom iz druge porodice. Fotografi im daju uputstva. Deca slušaju. Loransa trčkara oko grupe, namešta Beranžerin veo, popravlja odelca, iznosi svoje mišljenje o tome kako su se razmestili. Nakratko prekidaju fotografisanje. Beranžera zove Loransu. Deluje iznervirano. Šapuće joj nešto na uvo i Polina, i protiv svoje volje, čuje njene reči:

„Skloni mi to derište s očiju!“

Odmah shvata da govori o Lisi. Ima toliko žestine u tim rečima da se naježila – od iznenađenja i straha.

Loransa se odmah okrene ka Lisi i, odglumivši zapajenost, kaže:

„Oh! Pa imamo problem s tvojom haljinicom! Dođi, mila, da to sredimo!“

Izvlači je iz grupe i njene ruke trljaju nevidljivu mrlju na haljini, nameštaju suknu, otkopčavaju dugme iznad rajsferslusa, lupkaju po njemu, a zatim ga ponovo zakopčavaju. To dugo traje, pošto se pokreti više puta ponavljaju. Lisi je pušta da to radi, ništa ne shvatajući. Htela bi da se vrati među ostalu decu, nastavi da pozira, ali Loransa je snažno hvata za ruku i odvodi. Polina je gleda kako ide odlučnim korakom, vukući Lisi, koja se opire.

Prilazi im neka žena. Polina prepoznaje Lisinu mamu. Ne može da čuje šta ona pita Loransu, niti šta joj ova odgovara. Loransa izgleda kao da joj nešto dugo objašnjava. Pokazuje nešto na haljini. Žena gleda haljinu i ne kaže ni reč. Loransa se ubrzo vraća ka njima. Polina vidi kako je žena prati pogledom, a onda netremice posmatra njihovu grupu. Lisi hoće da im se pridruži. Mama joj kaže da ne može i zadržava je. Devojčica se otima, ali žena je podiže i čvrsto privija uza sebe. I dalje ih posmatra, ljuljuškajući devojčicu u naručju. Polinin pogled se sreće sa njenim i ispuni je ženina tuga.

Čuje fotografov glas:

„Deco! Nasmehite se. Devojčice, ti u prvom redu, levo, gledaj u mene!“

Ali ona je i dalje okrenuta na drugu stranu, ka ženi koja izdaleka gleda decu kako se slikaju za fotoalbum.